

זכות התורה ולומדיה מוקדשים לטובת נשמת
הרבני הנגיד הנכבד **הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל**

הלימוד היומי:

פר' בלק | יום ה' | י"ב תמוז ה'תשפ"ד | פרק כ"ג פסוק י"ג – פסוק כ"ו

הניוזלטר היומי והפצת התורה לרבבות אלפי ישראל

מוקדשים להצלחת הבה"ח יוסף חיים זכאי הי"ו

נתרם ע"י הוריו היקרים שיחיו

שבת של תורה
בנינה שבועית מן הפרשה לשולחן השבת

נפלאות הרסן והחכה

על הפסוק 'ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו', כותב רש"י: "ונתן לו הקב"ה רסן וחכה בפיו".

ביאור משובב נפש אמר רבינו הגר"א מווילנא זי"ע: מה ההבדל בין רסן לחכה? החכה – מחט כפוף בראש חוט הדייגים, וכאשר המחט ננעצת בלשון הדג, נתקע הלשון בפנים והדג אינו מסוגל להוציא לשון. מנגד, הרסן אמנם סותם את פי הבהמה אבל מרוב הלחץ על השפתיים והלחיים הבהמה מוציאה לשון לחוץ.

והנה, ידוע שהשם 'אלקים' מורה על מידת הדין, ואילו שתי האותיות הראשונות של שם אלקים, דהיינו 'א-ל', הם השם של מידת החסד, כאמור 'חסד א"ל כל היום'. לעומת זאת, ידוע שהשם 'הו"י' מורה על מידת החסד, ואילו שתי האותיות הראשונות של שם הו"י, דהיינו 'י-ה', הם מידת הדין, כאמור 'אשרי הגבר אשר תיסרנו י-ה'.

בלעם רצה לעורר כעס על ישראל ולהזכיר שמות של מידת הדין, ואילו בורא עולם רצה שיזכיר רק שמות של חסד. לכן כשהתחיל בלעם לומר את השם 'אלקים', של מידת הדין, הניח ה' בפיו 'חכה', לדקור ולתקוע את לשונו, שיעצור לאחר שתי אותיות, ויאמר רק את השם 'א-ל', השם של חסד. מצד שני, כשבלעם רצה להזכיר את השם 'י-ה' לעורר מידת הדין, הניח ה' בפיו רסן להכריח אותו להוציא לשון, ולגמור את כל השם – הוי"ה, ולעורר מידת החסד.

הוא שאמר בלעם 'מָה אֶקַּב לֹא קִבֵּה אֶל-י' – איך אקלל, אם ה' הכריח אותי לומר את השם 'א-ל'. ומה אֶזְעַם לֹא זָעַם הוי"ה – איך אעורר כעס, אם ה' הכריחני לומר את השם הוי"ה!

על כך גם אמר 'לא אוכל לעבר את פי ה' אֶלְקֵי לַעֲשׂוֹת קִטְנָה או גְדוּלָה', כלומר, איני יכול לומר את השם הקטן 'י-ה', ולא את השם הגדול 'אלקים', כי ה' יכריח אותי לומר רק שמות של חסד!

פלאי פלאים!

איצר התורה יהלום יזמי מתוך הפרשה

וַיִּשְׁלַח לְבַלְעָם וּלְשָׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ (כב, ת)

בלק הכיר בטבעו של בלעם שהוא רע עין וקמצן, והבין שאם ישלח לו לבד לא יתן מאומה לשרים, לכן שלח סעודה במיוחד לשרים.

אור החיים הק'

בדרך התורה הפרשה ולקחה – סיפור יזמי מעצים

המבייש נתבייש

כי עתה גם אתכה הרגתי ואותה החייתי (במדבר כב, לג) ועתה מפני שדברה והוכיחתך על בן הרגתיה שחם המקום על כבוד הבריות (רש"י)

ניגש אברך אל הסבא מסלבודקא זי"ע וסח בפניו: 'היה אירוע מסוים שגרם לי להתבייש בצורה מאוד לא נעימה בתוך בית המדרש, אני בטוח שמשמים שלחו לי מקרה זה לכפרת עוונות, אבל ילמדני נא רבינו מה הוא אותו חטא שבגללו נגרמו לי היום הבושות, כדי שאוכל לשוב בתשובה על החטא זה!'

ענה לו הסבא תיכף ומיד: הזכר נא מה שאירע לפני עשר שנים. למד כאן בישיבה בחור תלמיד חכם שהיה שקוע יומם ולילה בלימוד. פעם ארע בשבת בבוקר שהבחור הגיע לתפילת שחרית, ומרוב שהיה שקוע בלימוד התחיל להפשיל את השרוול כדי להניח תפילין... היות ולא רציתי בעצמי לגשת ולהזכיר לבחור ששבת היום, פניתי אליך, כשהיית אז עוד בחור בישיבה, ואמרתי לך שתמהר ללכת לאותו בחור ולהזכיר לו ששבת היום ואין מניחים תפילין.

אתה אכן ניגשת במהירות, אבל אמרת לו את הדברים כאשר חיוך מרוח על שפתותיך. הבחור הזה נפגע מאד! בחיוך הזה דקרת ופצעת אותו בכל רמ"ח איבריו!.

ובכן דע לך, בורא עולם שומר כל חוב בפנקס, ושום דבר אינו נמחק עם הזמן, חלפו עשר שנים מאותו מעשה והיום קיבלת את עונשך הראוי, על אותו חיוך וחלישות הדעת שגרמת לבחור!

זאת התורה **ביאורי מושיגים ומונחים בתורה**

דרך כוכב מיעקב

עליית כוכב במסלול שלו ברקיע מכונה 'דרך כוכב', משום שעליית הכוכב דומה לחץ העולה במהירות מתוך הקשת לאחר שיורה החץ דרך ברגל על מיתר הקשת ומתח היטב את החץ. על כך נאמרה הנבואה 'דרך כוכב מיעקב' שמלכות מלך המשיח מבית יעקב יעלה כמו כוכב העולה ברקיע.

תורה ברורה **סיכום הנושאים הנלמדים היום בחומש ודש"י**

הנושא היומי בפרשה:

בלעם עולה לראש הפסגה ושם ממשיך בעוד דברי ברכה ושבח על ישראל:

מקום אחר:

בלק פונה אל בלעם ואומר לו: הבה נלך אל מקום אחר אשר משם תוכל לראות את העם היהודי, אבל רק את קצהו תראה, ואילו את כולו – לא תראה ומאותו מקום תקלל לי את העם.

ראש הפסגה:

ואכן בלק לקח את בלעם אל מקום גבוה הנקרא 'שדה צופים', על שם שהצופה עומד שם לשמור אם חיילים באים לעיר, ושם באותו מקום העלה אותו אל ראש הפסגה.

בלק לקח אותו לאותו מקום, לפי שהוא היה קוסם יותר גדול מבלעם, והוא ראה שבאותו מקום עתידה להיפרץ פירצה בישראל, וחשב ששם תחול הקללה עליהם, ולא ידע שהפירצה העתידה היא שמשה עתיד למות באותו מקום.

רסן וחכה בפיו:

בלק בנה באותו מקום שבעה מזבחות, ובלעם הקריב פר ואיל בכל אחת מהמזבחות, לאחר מכן אמר לבלק: אתה תישאר להתייצב על קרבנות העולה שלך, ואני אכין עצמי להיות מזומן שה' ייקרה אלי.

ה' נקרה אל בלעם, וכשהבין בלעם שאין לו רשות לקלל אמר בלעם: 'מה לי לחזור אל בלק ולצער אותי?! לכן נתן ה' רסן וחכה בתוך פיו של בלעם, כדוגמת אדם הקושר בהמה להוליך אותה למקום שירצה, ואמר לו ה': על כרחך תשוב אל בלק, וכה תדבר!'

אכזבה:

בלעם חוזר אל בלק ומוצא אותו עומד אצל המזבחות וקרבנות העולה רק עם חלק קטן של שרי מואב, ואילו רוב שרי מואב עזבו את בלעם לאחר שהתאכזבו וראו שאין בו תקוה.

לשון צחוק:

פונה בלק אל בלעם ושואל בלשון של צחוק: 'מה דיבר ה'?' בכך ביקש לעקוץ אותו שהוא אינו ברשות עצמו.

כשראה בלעם שבלק צחק עליו, החליט בתגובה לצער את בלק ואמר לו: 'קום בלק בן ציפור על רגליך! אינך רשאי לישוב! לפי שאני שלוח אליך בשליחות ה' ושמע נא והאזין לדבריי'."

לא יכזב:

פתח בלעם ואמר: הקב"ה אינו כמו איש המבטיח דבר ובסוף מכזב, ואינו כמו אדם המחליט דבר ובסוף מתחרט, ואם הוא אמר ונשבע שיביא לישראל את הארץ ויוריש להם ארץ שבעה אומות, וכי

סבור אתה שה' אמר ולא יקיים את דבריו?! ואם כן, כיצד אתה חושב להרוג אותם במדבר?

ולעצם שאלתך, בלק, מה דיבר ה'? – הנה לקחתי מאת ה' ברכות לברך את ישראל, ואחרי שהוא בירך אותם לא אחזיר את ברכתו.

לא הביט און:

ממשיך בלעם ואומר: גם כשישראל עוברים על דברי ה', אין הוא מביט על האון שבהם ואינו רואה את העבירה שלהם הנקראת 'עמל' (שכביכול היא עמל וטורח לפני ה'). ואפילו כשישראל מכעיסים אותו וממרים לפניו, אינו זז מתוכם, והחיבה והרעות של מלך העולם נשארת בישראל והשכינה שורה בהם.

ולפי תרגומו אמר בלעם: הסתכלתי על ישראל ולא מצאתי בהם עובדים לאלילי שקר.

תועפות ראם:

אתה בלק אמרת 'הנה עם יצא ממצרים', אבל האמת היא שהעם לא יצא מעצמו אלא האלקים הוציאו, כי ה' מתנהג ב'תועפות ראם' – בגובה וגבורה (תועפות – מלשון התעופפות לגובה, ראם – מלשון רום וגובה).

פירוש נוסף: תועפות ראם – הם השדים שיש בהם תוקף וגבורה כמו החיה הנקראת ראם [ובהם הקב"ה מעניש ונפרע מהרשעים].

ראויים לברכה:

מוסיף בלעם: ראויים הם ישראל לברכה, לפי שאין בהם מנחשים וקוסמים. ולכן, כמו שעכשיו בעת הזאת הם חביבים לפני ה', עתיד להיות עת שתתגלה חיבתם לעין כל, כאשר הם ילמדו תורה מפי ה', ומחיצתן בחלק הפנימי לפנים ממלאכי השרת, והמלאכים שיעמדו בחוץ לישראל לישראל 'מה פעל א-ל?'

פירוש נוסף: בני ישראל אינם זקוקים למנחש וקוסם, כי בכל עת שצריך למסור לבני ישראל מה פעל ה' ומה גזירותיו במרום, נאמר להם הדבר על ידי הנביאים או על ידי אורים-ותומים.

והפירוש לפי התרגום: המנחשים והקוסמים אינם חפצים בטובת ישראל.

לחטוף מצוות:

הן העם היהודי קם בבוקר כמו לביא ומתנשא כמו ארי, כשהם עומדים משנתם ומיד מתגברים לחטוף מצוות, ללבוש טלית ולקרוא את שמע ולהניח תפילין.

וגם בלילה לא ישכב העם היהודי על מיטתו שיאכל ויחבל כל מזיק הבא לטורפו, וזאת כשיהודי קורא שמע על מיטתו ומפקיד רוחו ביד ה', וממילא כשבא מחנה של חיילים להזיקם, ה' שומרם ונלחם מלחמתם ומפיל חללים מהגוים עד שאפשר לשתות את דם חלליהם.

פירוש נוסף: התנבא כאן בלעם שמשה לא ימות עד שיפיל את מלכי מדין חללים, וגם הוא בלעם עצמו ייהרג עמהם בחרב על חלליהם.

והפירוש לפי התרגום: העם היהודי יקום ויתנשא בארצו כארי ולביא, ולא ינוח בארצו עד שיהרוג את הגוים ויירש את נכסיהם.

אל תברך ואל תקלל:

למשמע הדברים נענה בלק ואמר לבלעם: אל תקלל את ישראל וגם אל תברך אותם. ענה לו בלעם: הלא כבר דיברתי אליך לומר שכל אשר ידבר ה' – אותו אעשה!

מספר לחיוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוג מאנגליה: 443-3061-30131

02.500.20.18

קו 'קול התורה' – שמעו ותחי נפשכם!

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

